

135. sz. Ajánlás

legkisebb munkabérek megállapítására vonatkozó eljárásról, különös tekintettel a fejlődő országokra

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1970. június 3-án ötvennegyedik ülészakára ült össze,

Figyelembe véve a legkisebb bért meghatározó rendszerről szóló 1928. évi Ajánlást, valamint a minimális bérek megállapításáról (mezőgazdaság) szóló 1951. évi, és az egyenlő díjazásról szóló 1951. évi Ajánlások rendelkezéseit, amelyek értékes útmutatóul szolgálnak a legkisebb munkabérek megállapító testületek részére, és

Figyelembe véve, hogy a legutóbbi évek tapasztalatai aláhúzták a legkisebb munkabérek megállapításával kapcsolatos további megfontolások szükségességét, ideértve olyan ismérvek elfogadását, melyek a legkisebb munkabérek rendszereit a szociális védelem hatékony eszközévé valamint a gazdasági és szociális fejlődés stratégiájának egy elemévé teszik, és

Figyelembe véve, hogy a legkisebb munkabérek megállapítása semmiképpen sem működhet a kollektív alku, mint béreknek a legkisebb szintnél magasabban történő megállapítására szolgáló eszköz gyakorlásának rovására, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a legkisebb munkabérek megállapítására vonatkozó eljárásra és az azzal kapcsolatos problémákra vonatkozólag, különös tekintettel a fejlődő országokra, mely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy Ajánlás formájában adja közre, a mai napon, 1970. június 22-én elfogadja az alábbi Ajánlást, mely „A legkisebb bérek megállapításáról szóló 1970. évi Ajánlás” néven idézhető:

I. A LEGKISEBB MUNKABÉREK MEGÁLLAPÍTÁSÁNAK CÉLJAI

1. A legkisebb munkabérek megállapítása a szegénység leküzdésére valamint a dolgozók és családjuk lényeges szükségleteinek kielégítésére irányuló politika egyik elemét képezi.

2. A legkisebb munkabérek megállapításának alapvető célja, hogy a bérből élők számára a szükséges szociális védelmet biztosítsa a bérek megengedhető legkisebb szintje tekintetében.

II. A LEGKISEBB MUNKABÉREK SZINTJÉNEK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA VONATKOZÓ ISMÉRVEK

3. A legkisebb munkabérek szintjének megállapításánál többek között az alábbi ismérvekre kell figyelmet fordítani:

- (a) a dolgozók és családjuk szükségletére;
- (b) az ország általános bérszínvonalára;
- (c) a létfenntartási költségekre és változásaira;
- (d) a társadalombiztosítási, juttatásokra;
- (e) más társadalmi csoportok viszonylagos életszínvonalára;
- (f) a gazdasági jellegű tényezőkre, beleértve a gazdasági fejlődés által támasztott követelményeket, a termelékenység szintet és a foglalkoztatottság magas szintje elérésének és fenntartásának kívánatos voltát.

III. A LEGKISEBB MUNKABÉREK MEGHATÁROZÁSÁRA SZOLGÁLÓ RENDSZER HATÁLYA

4. A bérből élők azon csoportjainak a számát, akikre a legkisebb munkabérek megállapításáról szóló 1970. évi Egyezmény 1. cikke alapján nem terjed ki a védelem, a minimumra kell korlátozni.

5. (1) A legkisebb munkabérek megállapítására szolgáló rendszert az Egyezmény 1. cikke szerinti bérből élő dolgozók tekintetében alkalmazni lehet akár egy egységes, általánosan alkalmazandó legkisebb munkabér révén vagy pedig a legkisebb munkabérek olyan egy sorával, amelyet külön-külön kell alkalmazni a dolgozók különböző csoportjaira.

(2) Az egységes legkisebb munkabéren alapuló rendszer:

- (a) nem szükségszerűen összeegyeztethetetlen a legkisebb munkabéreknek régióként és zónáként különböző szinteken történő megállapításával, ha ennek az a célja, hogy számításba vegye a létfenntartási költségek különbözőségeit;
- (b) nem érintheti hátrányosan azokat a már meghozott vagy jövőbeni döntéseket, amelyek a dolgozók egyes csoportjai tekintetében az általánosnál magasabb szintű legkisebb munkabéreket állapítanak meg.

IV. A LEGKISEBB MUNKABÉREK MEGÁLLAPÍTÁSÁRA SZOLGÁLÓ ELJÁRÁSOK

6. Az Egyezmény 4. cikke szerinti legkisebb munkabérek megállapítására szolgáló eljárások különböző típusúak lehetnek, vagyis a legkisebb munkabérek megállapíthatók:

- (a) törvények útján;
- (b) illetékes hatóságok döntéseivel, más szervek ajánlásainak figyelembe vételére vonatkozó hivatalos rendelkezésekkel vagy anélkül;
- (c) a bérbizottságok vagy bértanácsok által hozott döntések útján;
- (d) ipari vagy munkaügyi bíróságok vagy döntőbíróságok döntései útján;
- (e) a kollektív megállapodások rendelkezéseinek törvényerőre történő emelésével.

7. Az Egyezmény 4. cikk 2. bekezdésében feltüntetett konzultációk különösen az alábbiakra terjedjenek ki:

- (a) a legkisebb munkabérek megállapítására szolgáló ismérvek kiválasztására és alkalmazására;
- (b) a megállapítandó legkisebb munkabérek szintjére, illetve szintjeire;
- (c) a legkisebb munkabér szintjének, illetve szintjeinek időszakos kiigazítására;
- (d) a legkisebb munkabérekre vonatkozó jogszabályok alkalmazása során tapasztalt nehézségekre;
- (e) a legkisebb munkabérek megállapításával megbízott hatóságok tájékoztatására szolgáló adatgyűjtésre és tanulmányok készítésére.

8. Azokban az országokban, amelyekben olyan szervezet hoztak létre, amelyeknek feladata, hogy a legkisebb munkabérek tekintetében tanácsokat adjanak az illetékes hatóságoknak, vagy amelyeknek hatáskörébe utalta a kormány a legkisebb munkabérek megállapításának felelősségét, az Egyezmény 4. cikk 3. bekezdése szerinti, a legkisebb munkabérek megállapítására szolgáló eljárások működtetésében való részvétel vonja maga után az ilyen szervezetben való tagságot.

9. Az ország közérdekét képviselő személyek, akiknek a részvétele a legkisebb munkabérek megállapításával kapcsolatos eljárások működtetésében az Egyezmény 4. cikk 3. bekezdésének (b) pontja alapján történik, megfelelően képzett, független személyek legyenek, akik, ahol helyénvaló, olyan közhivatalnokok is lehetnek, akik felelős szerepet töltenek be a munkaügyi kapcsolatok vagy a gazdasági és szociális tervezés vagy a gazdaság- és szociálpolitika kialakításában.

10. Olyan mértékben, ahogy ezt a nemzeti feltételek lehetővé teszik, megfelelő anyagi eszközöket kell biztosítani a megfelelő gazdasági tényezők elemzéséhez szükséges statisztikai és egyéb adatok gyűjtésére, különösen azokra, amelyek a jelen Ajánlás 3. bekezdésében szerepelnek és ezek valószínű fejlődésére.

V. A LEGKISEBB MUNKABÉREK KIIGAZÍTÁSA

11. A legkisebb munkabérek mértékét időnként ki kell igazítani a létfenntartási költségekben és egyéb gazdasági feltételekben bekövetkezett változások figyelembe vételének érdekében.

12. Ennek érdekében a minimális bérek mértékét a létfenntartási költségekkel és egyéb gazdasági feltételekkel összefüggésben felül lehet vizsgálni akár rendszeres időközönként, akár olyan esetekben, amikor az ilyen felülvizsgálat a létfenntartási költségek indexeinek módosulása folytán indokoltnak látszik.

13. (1) Annak érdekében, hogy megkönnyítsék a jelen Ajánlás 11. bekezdésének alkalmazását, időszakos vizsgálatokat kell végezni az ország gazdasági helyzetéről, beleértve az egy lakosra eső jövedelem, a termelékenység, a foglalkoztatottság, a munkanélküliség és az alulfoglalkoztatottság alakulását is, és pedig oly mértékben, ahogyan ezt a nemzeti erőforrások lehetővé teszik.

(2) Az ilyen vizsgálatok gyakoriságát a nemzeti feltételektől függően kell megállapítani.

VI. VÉGREHAJTÁS

14. A legkisebb munkabérekre vonatkozó összes rendelkezés hatékony alkalmazását biztosító intézkedések, összhangban az Egyezmény 5. cikkével, az alábbiakat foglalhatják magukba:

- (a) az olyan intézkedéseket, amelyek a védelemre szoruló dolgozók által beszélt nyelveken vagy nyelvjáráson biztosítják a legkisebb munkabérekre vonatkozó rendelkezések megismerését, szükség esetén figyelembe véve az írástudatlan személyek igényeit is;
- (b) megfelelő számú, megfelelő képzettséggel rendelkező felügyelők alkalmazását, akik a feladataik ellátásához szükséges meghatalmazással és lehetőségekkel rendelkeznek;
- (c) megfelelő büntetéseket a legkisebb munkabérekre vonatkozó rendelkezések megsértése esetére;
- (d) a törvényes rendelkezések és eljárások egyszerűsítését, valamint egyéb megfelelő eszközöket ahhoz, hogy a dolgozók hatékonyan érvényesíthessék a legkisebb munkabérekre vonatkozó rendelkezések alapján biztosított jogaikat, beleértve azt a jogot is, hogy hozzájussanak azokhoz az összegekhez, amelyeket, alulfizetésük miatt, részükre nem fizettek ki;
- (e) a munkaadók és a munkavállalók szervezeteinek a részvételét azokban az erőfeszítésekben, amelyek arra irányulnak, hogy megvédjék a dolgozókat a visszaélésekkel szemben;
- (f) a dolgozók megfelelő védelmét a retorziókkal szemben.